

Oude top, nieuwe toppers

Auteur(s):

S.G. van der Lecq

Redactie esb

De auteur dankt de toptellers van CentER voor de uitstekende samenwerking. fieke.vanderlecq@economie.nl**Verschenen in:**

ESB, 89e jaargang, nr. 4448, pagina 586, 10 december 2004

Rubriek:

economentop

Trefwoord(en):

Voor het eerst in jaren kan esb een exclusieve publicatietop aanbieden, die consistent is met de top van vorig jaar. Dit artikel presenteert de internationale publicatietop over de periode 1998-2002.

In de voorgaande jaren is de methode waarmee de economentop werd samengesteld enkele malen veranderd. De economentop van dit jaar is echter op dezelfde wijze tot stand gekomen als die van vorig jaar en kan er daarom mee worden vergeleken. Daarbij is het wel van belang om de gebruiksaanwijzing van de top te kennen. Deze staat in het tekstkader.

De gebruiksaanwijzing

Elke top heeft eigen spelregels en die beïnvloeden de uitkomsten. Een belangrijke vraag is wie er worden geteld. Dit wordt bepaald door de instituten die met elkaar het tellen van de top betalen. De zes grote faculteiten (eur, rug, um, uva, uvt, vu) leveren elk twintig namen aan en de vijf kleinere faculteiten (run, tue, ut, uu, wau) elk vijf. Dit levert een groslijst van 150 te tellen economen op. Voorheen werden ook namen aangedragen door de Nederlandsche Bank en het Centraal Planbureau, maar deze organisaties hebben dit jaar van deelname afgezien. Daarom staan in de tabel uitsluitend universitaire affiliaties, ook al hebben sommige onderzoekers ook elders een aanstelling. De onderzoekers zijn in de gelegenheid geweest de selectie van hun publicaties te corrigeren, zodat van complete publicatielijsten de impact werd bepaald. Zoals in de tabel is te zien, hebben sommige onderzoekers veel impact met weinig artikelen en geldt voor anderen het omgekeerde.

Universiteiten kunnen eigen keuzes maken bij het invullen van hun quota. Sommige universiteiten nomineren alleen voltijders, zodat bijvoorbeeld hoogleraren met een deeltijdaanstelling buiten de boot vallen. De kandidaten moeten aan een Nederlandse universiteit zijn gepromoveerd, of elders zijn gepromoveerd maar momenteel voor meer dan vijftig procent zijn verbonden aan de Nederlandse universiteit. Hierdoor vallen onderzoekers die in Nederland zijn gepromoveerd maar nu in het buitenland werken, buiten de boot. Bij de volgende aflevering van de top zullen universiteiten in de gelegenheid worden gesteld voor dergelijke onderzoekers een 'wild card' in te zetten. Zo kunnen hun succesvolle alumni toch in beeld komen.

Waar in het bovenstaande over universiteiten wordt gesproken, gaat het meestal om faculteiten of vakgroepen economie. Onderzoekers van andere faculteiten of vakgroepen komen alleen in beeld als daar binnen het quotum ruimte voor wordt gemaakt. Ook dit kan per universiteit verschillen, zodat een hoogleraar economie aan een faculteit sociologie in de ene stad wel wordt meegeteld en een hoogleraar economie aan een faculteit bedrijfskunde in een andere stad niet. Onderzoekers die recentelijk van universiteit zijn gewisseld, vallen tussen wal en schip als noch hun oude, noch hun nieuwe universiteit hen voordraagt voor telling. In al deze opzichten verschilt de top van de vroegere esb-top, waardoor we diverse vaste esb-toppers niet aantreffen. De top verschilt niet van de aflevering van vorig jaar. Daarom kunnen we over twee jaren vergelijken.

Net als vorig jaar worden de bestanden Science Citation Index en Social Sciences Citation Index uit het databestand Web of Science van Thomson ISI gebruikt. De Arts & Humanities Index is niet gebruikt, omdat deze geen impactfactoren heeft. Hierdoor zijn sommige subdisciplines mogelijk ondervertegenwoordigd. Er zijn discussies gaande over de vraag of er naast de bedrijfseconomische ook bedrijfswetenschappelijke artikelen moeten worden meegeteld (o.a. Van Damme, 2003). Voor sommige vakgebieden is voor relatief lage impactfactoren gecorrigeerd. De types artikelen die zijn geteld betreffen articles, letters, notes en reviews, maar geen book reviews, editorials, abstracts en congresverslagen.

De score van een artikel wordt gewogen voor het aantal auteurs en de impact van het artikel. Hiervoor wordt de volgende formule gebruikt:

$$P_i = w_{\text{auteur}} * w_{\text{impact}}$$

Hierbij is P_i de score van artikel i . Het gewicht van de auteur volgt uit de breuk $2 / (1 + \text{aantal auteurs})$. Het gewicht van de publicatie is gedefinieerd als de gewogen en genormaliseerde impactfactor van het tijdschrift. Hierbij is mede gebruik gemaakt

van een lijst die door het cwts in Leiden is opgesteld.

Het telvenster verschuift: ieder jaar komt er een teljaar bij en gaat er een teljaar af. Hierdoor hebben oudere onderzoekers niet per se meer kansen dan jongere onderzoekers. Naast de publicatietop over vijf jaar is er ook een tipparade gemaakt over het laatste teljaar, in dit geval 2002. Verder is er nog een rangorde gemaakt voor de instituten, waarbij gecorrigeerd is voor deeltijdaanstellingen.

De publicatietop

In [tabel 1](#) staat de top-40 op basis van de internationale isi-publicaties (zie kader). Deze lijst betreft de publicaties over de vijf jaren 1998-2002, terwijl de tiplijst in [tabel 2](#) alleen het jaar 2002 betreft. De aanvoerder van de toplijst is zonder meer een verrassing, want Peter Nijkamp is als directeur van nwo bepaald niet voltijds aan de universiteit te vinden. Niettemin slaagt hij er niet alleen in op de lijst te stijgen, maar zelfs bovenaan te eindigen. Nijkamp staat zowel in de tipparade van 2003 als in die van 2004. De tipparade 2003 had daarmee voorspellende waarde. Die van 2004 indiceert dat Nijkamp het voor de concullega's spannend zal blijven houden. Van Philip Hans Franses heeft hij het meeste te vrezen: deze staat stevig in de top-3 en pal onder Nijkamp in de tipparade. Peter Wakker stond vorig jaar bovenaan de tipparade en houdt zich uitstekend staande in de top-3. De verschillen tussen de scores zijn marginaal. Wakker staat echter dit jaar niet in de tipparade: zijn score in 2001 was aanmerkelijk hoger dan die in 2002. Jan-Benedict Steenkamp en Piet Rietveld staan al jaren consistent hoog in de toppen, hetgeen een prestatie op zich is.

Tabel 1. Internationale publicatietop-40, 1998-2002

plaats 2004	plaats 2003	naam	affiliatie	geboorte- jaar	aantal publicaties	score
1	7	P. Nijkamp	vu	1946	73	30,85
2	3	Ph.H. Franses	eur	1963	46	29,06
3	1	P.P. Wakker	uva/um	1956	19	28,93
4	5	J.E.B.M. Steenkamp	uvt	1959	20	27,24
5	10	P. Rietveld	vu	1952	51	25,67
6	15	H.G. Barkema	uvt	1957	7	23,02
7	18	J.K. Goeree	uva	1966	17	22,77
8	19	F.G.M. Pieters	uvt	1955	21	20,44
9	21	M. Wright	eur	1952	31	20,14
10	9	H. Bleichrodt	uva/eur	1965	11	20,08
11	8	G.J. van den Berg	vu	1962	16	19,53
12	11	J.P.C. Kleijnen	uvt	1940	15	18,79
13	12	A.A. Dijkhuizen	wur	1953	46	18,37
14	6	R. Dekker	eur	1957	23	18,34
15	32	G.T. Post	eur	1971	14	17,59
16	26	E.H. Bulte	uvt	1968	27	16,32
17	-	B.F. Heidergott	vu	1963	10	16,30
18	-	R.S.J. Tol	vu	1969	22	16,11
19	25	J.F. Hennart	uvt	1947	8	15,79
20	16	R.B.M. Huirne	wur	1962	38	15,71
21	20	J.M. Schumacher	uvt	1951	18	15,47
22	-	C.H. Hommes	uva	1960	10	15,37
23	28	A.P.M. Wagelmans	eur	1960	12	14,89
24	14	J.R. Magnus	uvt	1948	12	14,86
25	35	S.H. Tijs	uvt	1937	29	14,39
26	-	R.H. Teunter	eur	1970	15	13,99
27	13	A.W.A. Boot	uva	1960	8	13,84
28	39	G. Sierksma	rug	1945	13	13,07
29	27	A. Lucas	vu	1969	12	12,99
30	-	A.J.J. Talman	uvt	1952	11	12,96
31	34	E.R. van Dam	uvt	1968	13	12,75
32	17	N.M. van Dijk	uva	1956	11	12,12
33	-	C.A.M.F. Claessens	uva	1959	12	11,93
34	-	P.M. Kort	uvt	1961	19	11,91
35	-	H.J.M. Peters	um	1953	18	11,62
36	29	R.M.W.J. Beetsma	uva	1967	11	11,58
37	-	A.vanWitteloostuijn	rug	1960	9	11,39
38	-	E.C. Perotti	uva	1959	7	11,23
39	-	B.W. Lensink	rug	1962	19	10,99
40	31	J.W. Gunning	vu	1949	13	10,83
41	37	H.P. Huizinga	uvt	1963	10	10,83

Tabel 2. Internationale publicatie-tipparade, 2002

plaats 2004	naam	affiliatie	geboorte- jaar	aantal publicaties	score
1	C.H. Hommes	uva	1960	2	11,31
2	F.G.M. Pieters	uvt	1955	8	10,93
3	P. Nijkamp	vu	1946	21	10,38

4	Ph.H. Franses	eur	1963	12	8,72
5	P. Rietveld	vu	1952	14	7,05
6	H. Bleichrodt	eur/uva	1965	4	6,85
7	R. Paap	eur	1969	6	6,72
8	H.G. Barkema	uvt	1957	1	6,54
9	G. Duysters	tue	1966	5	6,04
10	T.J.S. Offerman	uva	1967	5	5,38
11	G.T. Post	eur	1971	5	5,20
12	P.M. Kort	uvt	1961	7	4,57
13	J.F. Hennart	uvt	1947	3	4,56
14	S.J. Koopman	vu	1963	3	4,45
15	P.J.J. Heerings	um	1969	5	4,33
16	R.H. Teunter	eur	1970	5	4,14
17	M. Wright	eur	1952	7	4,13
18	J.K. Goeree	uva	1966	5	3,99
19	J.E.B.M. Steenkamp	uvt	1959	3	3,90
20	H.J.M. Peters	um	1953	7	3,74
21	M.P. Pradhan	vu	1965	3	3,65
22	S.H. Tijs	uvt	1937	8	3,61
23	A.J.J. Talman	uvt	1952	2	3,47
24	C.A.M.F. Claessens	uva	1959	2	3,41
25	E.T. Verhoef	vu	1966	4	3,25
26	H.P. Huizinga	uvt	1963	3	3,09
27	E.C. Perotti	uva	1959	2	3,07
28	B.W. Lensink	rug	1962	4	2,88
29	M.C.W. Janssen	eur	1962	4	2,82
30	J.M. Schumacher	uvt	1951	5	2,68
31	B. Verspagen	tue	1966	5	2,65
32	P. Mohnen	um	1954	2	2,65
33	J.C. van Ours	uvt	1954	5	2,62
34	J.G.J.M. Benders	run	1965	3	2,57
35	R.S.J. Tol	vu	1969	4	2,57
36	D.J.C. van Dijk	eur	1971	2	2,53
37	G.J. van den Berg	vu	1962	2	2,53
38	E.H. Bulte	uvt	1968	7	2,52
39	J.P.J.M. Smits	run	1966	3	2,33
40	Y.H. Tan	vu	1958	2	2,32

Als we naar de vakgebieden kijken, dan zien we dat twee van de vijf genoemde onderzoekers zich met ruimtelijke economie bezig houden. Vorig jaar deden twee van de vijf onderzoek in marketing. Bijna alle hoogst genoteerden van dit jaar en vorig jaar hebben hun wortels in de econometrie liggen en ze werken er soms nog steeds in. Bij de plaatsen daaronder komt er meer dynamiek in de top. Gezien de tipparade zijn diverse onderzoekers aan een succesvolle opmars bezig. Opmerkelijk is de relatief lage plaatsing van monetaire en financiële onderzoekers, die het traditioneel goed doen in toppen. Wellicht speelt hier een

selectie-effect (zie kader), maar de tipparade doet vermoeden dat het vakgebied volgend jaar in de hogere regionen terugkomt.

De tabel laat een breed spectrum aan leeftijden van de toppers zien. Econometrist Thierry Post kan met zijn 33 jaren een waar aanstormend talent worden genoemd: hij steeg van plaats 32 naar plaats 15. Jacob Goeree, Richard Tol en Erwin Bulte doen het amper kalmer aan. Niet alleen de 58-jarige lijstaanvoerder laat zien dat prepensioen geen goed plan is; ook Jack Kleijnen van 64 jaar en Stijf Tijs van 67 jaar leveren indrukwekkende prestaties.

Voor de fijnproevers: ditmaal telt de toplijst 41 personen. De laatste twee onderzoekers hebben namelijk tot op twee cijfers achter de komma dezelfde score behaald. Bedenk hierbij echter dat zij nog steeds 109 anderen achter zich laten - en dan hebben we het nog slechts over de getelde economen. Wie ook in de onzichtbaarheid zijn geëndigd, zijn de vrouwelijke onderzoekers. Hadden we vorig jaar nog twee vrouwen in de tipparade, dit jaar staan ze in top- noch tiplijst. Aan de diversiteit in de huidige aio/oio-populatie te zien, zou dit beeld binnen tien jaar kunnen veranderen.

Economentoppen

Sinds kort zijn er in Nederland drie economentoppen, die op vaste momenten via esb bekend worden gemaakt. De internationale publicatietop-40 verschijnt ieder najaar in esb. De internationale citatietop-30 verschijnt vanaf 2005 in het late voorjaar in esb. Beide toppen worden door CentER verzorgd. Belangrijk hierbij is dat de universiteiten voor beide toppen afzonderlijk kandidaten mogen voordragen, zodat de groslijsten voor beide toppen verschillen. De telmethode van de citatietop wordt te zijner tijd toegelicht. In het vroege voorjaar presenteert esb de Polderparade. Deze top van citaties in Nederlandstalige tijdschriften wordt vanaf 2005 weer verzorgd door

Stéphanie van der Geest en Marco Varkevisser, ditmaal niet namens ocfb maar namens seor.

Nieuwe toppers en gemiste vaste toppers

De top is voor een kwart vernieuwd. De variatie in leeftijden van de nieuwe toppers doet vermoeden dat het aantal publicaties tijdens loopbanen varieert. Bovendien zorgen de impact-factoren voor variaties en fluctuaties, zoals een vergelijking van Enrico Perotti en Robert Lensink laat zien. We zien ook nieuwe namen van Nederlandse onderzoekers die enige tijd in het buitenland hebben gewerkt

(zoals Richard Tol) en nieuwe namen van buitenlandse onderzoekers.

In vergelijking met vroegere toppen missen er diverse vertrouwde namen zoals bijvoorbeeld Lans Bovenberg, Eric van Damme, Sylvester Eijffinger, John Hagedoorn, Arie Kapteyn, Kees Koedijk, Bart Nooteboom, Rick van der Ploeg, Bart Verspagen en Sweder van Wijnbergen. Sommige van deze toppubliceerders zijn tegenwoordig druk bezet door organisatorische werkzaamheden, zoals Lans Bovenberg en Arie Kapteyn. Anderen zijn niet meegeteld omdat ze geen voltijds aanstelling hebben, zoals Bart Nooteboom, of omdat ze naar het buitenland zijn vertrokken, zoals Rick van der Ploeg. Deze 'Nederlanders in den vreemde' komen misschien in een volgende publicatietop weer terug (zie kader). Wie vooral in 1997 goed scoorde, maar amper in 2002, kan flink gekelderd zijn op de ranglijst en daardoor buiten beeld zijn geraakt. Ook kunnen onderzoekers buiten de top zijn geraakt doordat hun universiteit hen niet heeft voorgedragen, bijvoorbeeld omdat ze niet meer aan een economiefaculteit zijn verbonden of omdat ze niet kansrijk werden geacht. Overigens vallen onderzoekers soms in meerdere genoemde groepen.

Tipparade

Cars Hommes is duidelijk in opmars. Niet alleen kwam hij vanuit het niets op plaats 22 de topparade binnen, maar ook voert hij de tipparade over 2002 aan. Dit is vooral te danken aan zijn solopublicatie in de Proceedings of the National Academy of Sciences in the USA, dat een hoge impactfactor heeft. Met deze discontinuïteit brengt hij de chaostheorie in praktijk. Met Rik Pieters op de tweede plaats komt de marketing weer in beeld. De namen van Nijkamp, Franses en Rietveld zijn al eerder gevallen. Houd ook Han Bleichrodt in de gaten, die al twee jaar bij de bovenste tien in beide lijsten staat. In leeftijd vormen ook in de tiplijst Thierry Post en Stef Tijs de extremen naar beide kanten.

Topinstellingen

Wederom staat de Universiteit van Tilburg bovenaan. De afstand tot de Erasmus Universiteit Rotterdam is echter gekrompen van 18,64 naar 9,85. Overigens hebben alle hoger geplaatste instellingen een lagere score dan over de vorige vijftaarsperiode en is het totaal van de tabel ruim vijftig punten lager dan vorig jaar. De verschillen in volgorde bevinden zich in het midden: de Amsterdamse universiteiten wisselen stuivertje, Groningen en Wageningen doen hetzelfde en Maastricht en Nijmegen ruilen ook van plaats. In deze lijst is gecorrigeerd voor de aantallen vte's. Uiteraard bepalen de onderzoeksprogramma's van de faculteiten mede de relatieve vertegenwoordiging in de sci- en ssci-tijdschriften (zie kader).

Slot

De publicatietop 2004 (over 1998-2002) kent weinig verrassingen voor wie de top uit 2003 (over 1997-2001) al kende. Komend voorjaar zullen we zien hoe het beeld er voor de internationale citaties uitziet. De telmethodes worden continu verbeterd. Voor suggesties en opmerkingen houden CentER en de redactie zich aanbevolen.

Fieke van der Lecq

Literatuur

Van Damme, E.E.C. (2003) Lijstenbrij. esb, 12 december 2003, 598-599.